

Fondation Francqui-Stichting

Fondation d'Utilité Publique - Stichting van Openbaar Nut

Plechtige uitreiking van de Francqui-Prijs door Zijn Majesteit Koning Boudewijn aan de Universitaire Stichting op 2 juli 1955

Curriculum Vitae - Verslag van de Jury - Toespraken

Ilya Prigogine

Curriculum Vitae

(25/01/1917 - 28/05/2003)

Geboren te Moskou (U.S.S.R.) op 25 januari 1917

Universitaire diploma's :

Licentiaat in de scheikundige wetenschappen, Vrije Universiteit te Brussel, 1939

Licentiaat in de natuurkundige wetenschappen, Vrije Universiteit te Brussel, 1939

Doctor in de scheikundige wetenschappen, Vrije Universiteit te Brussel, 1941

Geaggregeerde voor het hoger onderwijs, Vrije Universiteit te Brussel, 1945

Functies :

Gewoon Professor aan de Fakulteit der Wetenschappen van de Vrije Universiteit te Brussel : termodynamika, statistische mechanika

Curriculum vitae :

Docent aan de Vrije Universiteit te Brussel, 1947

Lid van de Kommissie voor Fysikochemie en Elektrochemie van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, 1948, 1963 en 1965

Buitengewoon Professor, 1950-1951

Gewoon Professor, 1951

Lid van de Afdelingen "Natuurkundige Wetenschappen" en "Wiskundige Wetenschappen" van de Jury's der Louis Empain-Prijzen, 1953, 1957 en 1959

Lid van de Raad van beheer van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, 1957-1962

Co-direkteur van het Centrum voor teoretische en atoomfysika en voor teoretische kernfysika van de Vrije Universiteit te Brussel, 1959

Direkteur van de Internationale Instituten voor fysika en chemie, opgericht door Ernest Solvay, 1959

Belast met een buitengewone Leerstoel aan de Universiteit te Chicago, 1961

Wetenschappelijke onderscheidingen :

Prijs Van Laar, 1946

Prijs A. Wetrems, 1951

Francqui-Prijs, 1955

Wetenschappelijke Prijs Ernest-John Solvay, 1965

Werkend Lid van de "Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Aers de Belgique", 1958

Honorary foreign member of the American Academy of Sciences and Arts, 1960

Member of the Enrico Fermi Institute of Nuclear Sciences, 1961

Direkteur van het Instituut voor Statistische Mechanika en Thermodynamika, Austin, Texas, U.S.A., 1967

Robert Welsh special lecturership, Texas, U.S.A., 1961

Lid van de New York Academy of Sciences, 1962

Korresponderend Lid van de Roemeense Akademie, 1965

Lid van de Royal Society of Sciences, Uppsala, Zweden, 1967

Foreign Associate of the National Academy of Sciences, U.S.A., 1967

Korresponderend Lid van de "Société royale des Sciences de Liège", 1967

Lid van het Belgisch Genootschap voor Biofysika, 1968

Doctor *honoris causa* van de University of Newcastle upon Tyne, 1961

Doctor *honoris causa* van de Universiteit te Poitiers, 1966

Titularis van de Francqui-Leerstoel aan de Rijksuniversiteit te Luik, 1957-1958

* * *

Verlag van de Jury (4 april 1955)

Overwegende de buitengewone verdienste der wetenschappelijke werken van de heer PRIGOGINE, Professor aan de Vrije Universiteit te Brussel,

overwegende het belang en de oorspronkelijkheid van zijn bijdrage tot de thermodynamika en de statistische mechanika der niet-omkeerbare processussen alsook tot de theorie der vloeistoffen,

overwegende de impuls die hij aan de ontwikkeling van de moderne, moleculaire fysika en chemie heeft gegeven,

overwegende de invloed die hij op zijn Belgische en buitenlandse leerlingen en medewerkers heeft uitgeoefend,

besluit de Francqui-Prijs 1955 aan de heer Professor Ilya PRIGOGINE toe te kennen.

de internationaal jury waartoe behoren :

Professor F. Perrin

Lid van het Institut, Haut Commissaire à l'Energie Atomique van Frankrijk
Professor aan het Collège de France, Parijs

Voorzitter

Professor S.R. de Groot

Professor aan de Leyde University

Professor P. Glansdorff

Professor aan de Faculté Polytechnique de Mons

Professor L. Kowarski

Directeur de Division à l'Organisation Européenne pour la Recherche Nucléaire "CERN", Geneva

Professor A. Proca

Directeur de Recherches au Centre National de la Recherche Scientifique, Parijs

Professor L. Rosenfeld

Professor aan de Manchester University

* * *

Toespraak van Baron Holvoet, Voorzitter van de Francqui-Stichting

Sire,

Het Francqui-Fonds voet zich bijzonder vereerd dat de Koning in eigen persoon hier, in de zetel van de Stichting, deze jaarlijkse Prijs wil komen overhandigen.

Het weet dat onlangs nog Uwe Majesteit in haar redevoeringen er aan herinnerde, dat het bestendige bevorderen van de Wetenschap moet worden beschouwd als de hoofdtaak van de Universiteit.

Uwe Majesteit verklaarde het ter gelegenheid van de halve eeuwfeestviering van de "Ecole e Commerce Solvay" en herhaalde het toe Ze Haar reis ondernam naar Haar overzeese gebieden, een reis die van nu af behoort tot de Geschiedenis.

De laureaat van heden heeft de geheimen gepeild van de Fysika en de Chemie en heeft zich speciaal toegelegd op de thermodynamika.

Hij is slechts 38 jaar oud en reeds wereldbekend.

Zwiserland, Denemarken, Groot-Brittannië, Frankrijk, Nederland, Italië en Indië en vooral veel Universiteiten van de Verenigde Staten en Amerika nodigden hem uit om te komen doceren en voordrachten te houden.

De Jury -er bevonden zich onder haar zes leden vier buitenlandse geleerden - stelde hem voor met eenparigheid van stemmen, in de overtuiging dat hij op de

meest gelukkige wijze had beantwoord aan de bedoeling van de Stichters van de Prijs.

België 's faam verspreide hij ver over de grenzen.

Zo het de Koning behaagt zal de h. WILLEMS, Beheerder-Direkteur van de Stichting, overgaan tot de lezing van ons besluit, alvorens Zijne Majesteit zich gewaardigt de Prijs aan de h. PRIGOGINE te overhandigen.

* * *

Toespraak van Professor Ilya Prigogine

Sire,

Met diepe ontroering ontvang ik zoëven uit 's Konings handen het diploma van de Francqui-Prijs.

Het feit dat Uwe Majesteit zich gewaardigde het me persoonlijk over te reiken is voor mij een zeer kostbare aanmoediging. De Koning weze overtuigd van mijn erkentelijkheid en mijn innige toewijding aan de Instellingen voor Onderwijs en Onderzoek van België, waaraan ik zoveel verschuldigd ben.

Heer Voorzitter van het Francqui-Fonds, Mijne Heren,

De vreugde en de dankbaarheid die mijn gemoed overweldigden bij het ontvangen van de Prijs, toegekend door het Francqui-Fonds, gaan gepaard met een zekere angstvalligheid.

Veroorlooft me deze Prijs te beschouwen als een aanmoediging om mijn navorsingen voort te zetten en er al mijn krachten aan te wijden.

Waarde Heer De Donder,

U schreef in 1914 in uw lessen van Wiskundige Fysika "La Physique Mathématique est à la nature ce que la musique est au bruits" (De Wiskundige Fysika staat in dezelfde verhouding tot de natuur als de muziek tot de geruchten).

Deze esthetische opvatting van het theoretisch onderzoek die U aldus aan uw leerlingen voorlegde, heeft Uzelf op bewonderenswaardige wijze geïllustreerd door uw werk. Ze was voor al uw leerlingen een onuitputbare inspiratiebron en steeds hebben we allen getracht ze te benaderen naar de maat van ons vermogen.

Waarde Heer Timmermans,

Gezien de uiterst ingewikkelde fenomenen die de Fysische Scheikunde bestudeert, kunnen uitsluitend deduktieve of zuiver proefonderwindelijke methodes onmogelijk slagen.

Dank zij uw lessen en later een medewerking met uw Dienst, lukte het me dit evenwicht tussen theoretische vindingen en proefondervindelijke problemen te

handhaven.

Sire, Mijne Heren,

Het is misschien goed, op een dag als deze, in herinnering te brengen dat het wetenschappelijk werk een gemeenschappelijk werk is, dat alleen kan worden verwezenlijkt op de schaal van de hele mensheid.

En het is ontroerend, in de meest verschillende landen, hetzij in Japan, hetzij in Indië of elders, mensengemeenschappen aan te treffen, bezielde met dezelfde weetgierigheid en dezelfde ijver om een oplossing te vinden voor dezelfde problemen. En dan zijn noch verschil van taal noch verschil van denkwijze, een hinderpaal tot een rechtstreeks en diep begrijpen. Dit is waarlijk een boeiende menselijke ervaring.

Uit deze gemeenschappelijke inspanning groeit een progressieve bewustwording die, door haar omvang, geen gelijke heeft tenzij die andere bewustwording waarvan de biologische evolutie van de protozoën tot de mens, ons een bestendige getuigenis levert.

* * *